

Микола МИСІВ

«Так закінчено небо й землю з усіма її оздобами. Бог закінчив сьомого дня своє діло, що його творив був і спочив сьомого дня від усього свого діла, що творив був. І благословив Бог сьомий день і освятив його; того бо дня спочив Бог від усього свого діла, що, творячи, зробив був» (Бут. 2:1-3).

Природа настільки унікальна, що кожен із нас часом мимоволі задумується про Особу, Котра створила її. Вона дивовижна, чарівна, захоплююча і цікава. Щомиті дивує нас чимось новим, бо, як і її Творець, є невичерпною. Творець, Котрий створив навколишній світ, Господь Бог, не просто запустив механізм і залишив його, а завжди у ньому діє і постійно його доповнює. Про присутність Божу у світі ми можемо дізнатись зі сторінок Святого Письма: «То я даватиму дощ вашій землі у свій час, дощ ранній і дощ пізній, і ти збереш хліба свої, своє вино й свою олію» (Втор. 11:14). Господь створив землю і небо, ліси і степи, а також гори і рівнини. Створив ангелів у небі, а землю Він обдарував різними тваринами і рослинами. Все, що Бог створив, має свій зміст і сенс існування. Кожна, навіть найменша рослина, виконує якусь важливу функцію у цьому великому і неосяжному світі.

Створивши Всесвіт у гармонії, Творець залишив доглядача цього світу – людину. Люди – це діти Божі. Господь для нас створив цілий світ, щоб ми жили щасливо. Нам була дана тільки одна заповідь: «не їсти плоду з дерева пізнання добра і зла», але ми її порушили. Сьогодні сценарій райського життя знову повторюється: ми знову порушуємо Заповіді Божі і нищимо навколишній світ. Як недотримання заповіді Адамом і Євою призвело до вигнання з раю, так і наше нешанування природи приводить до ворожого ставлення її до нас. Природа захищається від людини, її захистом є стихійні лиха, а нам ці лиха є карою за недбале виконання Заповіді Божої.

Причини та історія встановлення Дня Творця

Про сучасні екологічні проблеми знають всі, і саме ця тема є зараз найпопулярнішою. Звідусіль чутно про глобальне потепління, озонові дірки, вимирання тварин тощо. Людство намагається якимось долучитися до озеленення природи. Автомобілісти, наприклад, починають їздити на екологічно чистому паливі або пересідають на велосипеди, а директори великих підприємств встановлюють фільтри, які зменшують викиди шкідливих речовин в атмосферу. Християни також з занепокоєнням дивляться на сьогоднішній стан навколишнього середовища, а тому по-своєму намагаються долучитися до покращення екологічної ситуації у світі. У своїх проповідях священнослужителі у світлі Святого Письма пояснюють, наскільки Боже створіння є важливим і потребує належної пошани. Українська Греко-Католицька Церква також не залишається осторонь проблем збереження довкілля.

У 2009 р. Б. синодом єпископів було прийнято святкувати 14 вересня (в церковному календарі це 1 вересня), як день збереження довкілля, назвавши його Днем Творця. У цей день у храмах нашої Церкви відбуваються богослужіння за всіх, хто долучається до збереження природи. Це свято бере свій початок з Константинополя (суч. Стамбул). Саме це місто є осередком православ'я. У 1989 р. Б. Константинопольський патріарх Димитрій I подав пропозицію, з огляду на сучасний стан довкілля, щодо визначення дня, коли б вселенська Церква разом молилася за довкілля. Цю пропозицію багато Церков прийняли. Відтак, 14 вересня святкуємо свято Творця. Виникає питання: «Чому саме 14

вересня?». Відповідь дуже проста: у цей день починається, як нам усім відомо, церковний новий рік, а два тижні перед тим – рік навчальний у навчальних закладах. Святкування Дня Творця під час нового року – це вдале поєднання. В цей день ми дякуємо Богові за рік прожитий і просимо благословення на майбутній. Власне, немає кращого дня святкування створення світу і прослави Особи, Котра його створила, ніж початок року.

Як святкують

Служіння Божественної Літургії вказує на потребу об'єднатися усім у спільній молитві за світ, який нам Бог створив і дав, щоб ним мудро управляти та охороняти. Це свято святкують, зазвичай, молоді люди, які повні ентузіазму, ідей, мрій і бажання виправити сучасний стан життя на краще. Такий запал молоді і розпалив невеличку іскорку (ідею) Патріарха на вселенські масштаби.

Багато християнських країн святкують це свято на рівні з великими празниками, як, наприклад, свято святого Миколая Мир Лікійських Чудотворця чи Різдва ГНІХ. Звичайно, позаяк свято нещодавно засноване, не всі вірні знають про нього, але ті, котрі таки знають, з радістю долучаються до святкування. Це можемо побачити на прикладі США, де 1 вересня 2009 р. Б. відбулася спільна молитва християн за збереження довкілля, а також 20-та річниця від дня заснування цього свята.

Україна долучилася до святкування Дня Творця нещодавно, але доволі-таки активно: у всіх катедральних храмах нашої Церкви служилась свята Божественна Літургія, під час якої вірні молились за збереження природи, а також за осіб, які долучаються будь-яким способом до її збереження. Владика зверталися у проповіді до вірних, вказуючи на насамперед людську особову відповідальність за сучасну екологічну ситуацію світу, бо ж саме ми знехтували (та й досі часто нехтуємо) дарунком Божим, через що так занепастили своє ж «помешкання». Проте головними у проповідях архиєреїв залишались такі пропозиції й альтернативи щодо вирішення проблем у дусі Святого Письма.

Непогану ідею щодо святкування Дня Творця подала Всесвітня Рада Церков та Рада Єпископських Конференцій Європи, рекомендуючи надавати пильнішу увагу цьому питанню не лише один день, але від початку церковного року, тобто (1) 14 вересня, і аж до 17 жовтня – свята шанованого у католицькому світі Франциска з Асизу (покровителя екологів). Відзначати цей період слід як «час творіння», ініціюючи різноманітні молитовні, освітньо-виховні та практичні заходи природоохоронного спрямування. Прийнявши таку пропозицію, наша Церква створила конкурс «Відповідальність за створіння». Мета його – плекання свідомості та відповідальності кожної людини за створений Богом світ. Цей конкурс має декілька номінацій: вірш, молитва, проповідь, роздуми-катехиза та малюнок. Організацією цього конкурсу займається бюро з питань екології УГКЦ. «Відповідальність за створіння» організовується вже декілька років поспіль і став досить популярним попри недовгий час існування.

Замість післямови.

Ідея, яку плекав патріарх Димитрій I, встановлюючи День Творця, досить непогано була втілена в життя, що ми можемо бачити й по святкуванні. Головною ідеєю свята є плекання свідомості, що ми несемо відповідальність за дар Божий. І дар цей – не тільки саме наше життя, а й світ, в якому живемо. Бог заповів людям підпорядковувати світ, щоб приносив нам користь, натомість ми часто лише вихолощуємо його, а наслідком наших дій є різні катаклізми. День Творця – свято, яке дає нам можливість покаятись за вчинене і постановити виправитись. Тому не будьмо байдужими до природи, яка нас

оточує і цінуймо її не лише один день, (1) 14 вересня, а й усе наше свідоме життя.

Микола МИСІВ А Ви чули про День Творця? //СЛОВО № 3 (51) 2012, с.18-19